

**INDIVIDUELL PLAN  
(IP)**

**=**

**BRUKERS PLAN**



**Innføring for  
fagfolk og bruker**

## **Innholdsfortegnelse:**

<b>Hva heftet handler om .....</b>	<b>3</b>
Hvorfor har vi laget dette heftet .....	3
<b>Personer du får møte .....</b>	<b>4</b>
<b>Når jeg utskrives fra sykehus.....</b>	<b>5</b>
<b>Hva er individuell plan? .....</b>	<b>6</b>
<b>Det handler om samarbeid! Samarbeid om planlegging.....</b>	<b>7</b>
<b>Personlig koordinator .....</b>	<b>8</b>
Hvordan innkalle til møte: .....	9
Utfordringer for personlig koordinator .....	10
<b>Utfordringer for tjenesteytere: .....</b>	<b>11</b>
Ordene har makt! Unngå fagspråk .....	11
Det viktigste er hva vi gjør.....	12
<b>Gode spørsmål - fagfolk kan stille oss .....</b>	<b>13</b>
<b>Om å vise respekt .....</b>	<b>14</b>
Unngå ledende og krenkende spørsmål .....	14
Hvorfor spør du? .....	15
Fokus på meg - ikke på sykdommen! .....	15
Å lytte og høre.....	16
Vent på svar .....	16
Å prøve å forstå.....	17
Husk på meg! .....	17
<b>Planeier og brukers opplevelse .....</b>	<b>18</b>
Noen jeg føler meg trygg på .....	18
Ikke tenk for meg, men med meg! .....	19
<b>Utfordringer når du arbeider med en individuell plan for barn og unge.....</b>	<b>20</b>
<b>Vi brukere vil oppfordre dere fagpersoner til å tenke enkelt. ....</b>	<b>21</b>
<b>Ønsker du å få vite mer om Individuell plan: .....</b>	<b>22</b>
<b>Hvordan få informasjon om individuell plan i min kommune? .....</b>	<b>24</b>

# Hva heftet handler om

Du skal nå få en kjapp innføring i hva individuell plan skal være.

Temaene som gjennomgås bygger på erfaringer fra en rekke **brukere**, som har bidratt gjennom intervjuer og i fokusmøter, samt fagfolk som har lang erfaring med individuell plan.

**BRUKERNES stemmer har avgjørende betydning for å gi den innsikt som fagpersoner trenger.**

## *Hvorfor har vi laget dette heftet*

Vi samarbeider i et nettverk for individuell plan i kommunene: Elverum, Hamar, Løten, Ringsaker, Stange, Trysil, Åmot, Våler og Nord-Odal. Sammen arbeider vi med å utvikle systemer for å sikre rettigheten til individuell plan, og i samarbeid med K8 effektiviseringsnettverket, KS og brukerorganisasjoner ser vi et stort behov for felles informasjon til brukere og tjenesteytere om hva individuell plan er. Vi ønsker på denne måten å bidra til en kortfattet og oversiktlig informasjon om temaet. Vi ønsker at de som føler de vil ha nytte av brosjyren benytter denne til å gi og få informasjon om individuell plan.

### **Utarbeidet av:**

Hege Rismoen, systemkoordinator IP, Elverum kommune

Gry Akre, konsulent, koordinerende enhet, Hamar kommune

Barbro Skålvik, systemkoordinator IP, Ringsaker kommune

# Personer du får møte

I heftet vil du få møte Ola, Line og Kari. De har individuell plan. Gjennom deres brukererfaringer vil du få viktige kunnskaper om individuell plan. Når det står ”vi” og ”jeg” er dette uttrykk for meninger fra brukerne.

## Ola:

- ☞ 55 år
- ☞ sliten
- ☞ innlagt på sykehus med hjerneslag
- ☞ psykiske problemer
- ☞ i perioder klarer han ikke be om hjelp
- ☞ vil ikke stikke seg ut



- ☞ bor alene
- ☞ dårlig økonomi
- ☞ tidligere sjåfør

## Ola trenger hjelp fra:

- ☞ psykiatrisk sykepleier
- ☞ NAV trygd, sosial og arbeid
- ☞ fysioterapeut
- ☞ lege

## Line:

- ☞ 7 år
- ☞ Bor sammen med mor, far og 2 søsken (4 og 10 år)
- ☞ Er multifunksjonshemmet etter fødselsskade
- ☞ Går på skole



- ☞ fysioterapeut
- ☞ ergoterapeut
- ☞ sosionom
- ☞ avlastning / barnevern
- ☞ kultur og fritid
- ☞ sykehuset
- ☞ barnehabiliteringsteamet
- ☞ lege
- ☞ tannlege
- ☞ psykiatrisk sykepleier
- ☞ arbeidsgivere

## Line og familien trenger hjelp fra:

- ☞ skole / barnehage
- ☞ NAV trygd og hjelpemiddel

## Kari:

- ☞ 35 år
- ☞ mor (2 barn, 5 og 8 år)
- ☞ Multippel Sclerose -MS
- ☞ blir gradvis dårligere usynlige (kognitive) vansker
- ☞ bor sammen med mann og barn
- ☞ tidligere hjelpepleier



## Kari trenger hjelp fra:

- ☞ voksenopplæring
  - ☞ NAV trygd og arbeid
  - ☞ fysioterapeut
  - ☞ sosionom / barnevern
  - ☞ skole / barnehage
  - ☞ ergoterapeut
  - ☞ lege
- Når jeg utskrives fra sykehus

# Når jeg utskrives fra sykehus

**Ola forteller:**



*Da jeg ble utskrevet fra sykehuset var jeg helt utslått.*

*Alt var bare kaos!*

*Jeg hadde behov for hjelp med absolutt alt... - bestille time hos lege, handle mat, alt.*



*Skulle vært hos fysioterapeut og på trygdekontoret også...*

*Jeg trengte noen som kunne hjelpe meg å se hva jeg kunne klare selv og hva andre kunne hjelpe meg med.*

*Jeg greide ikke å få oversikt og ta kontakt selv!*



**Hvis du jobber på sykehus:**

..... og en pasient kan trenge individuell plan, ***må du ta initiativ*** til å starte prosessen sammen med bruker og kommunen.

Du kan ikke love noen ytelser på kommunens vegne, men du kan innkalle til et samarbeidsmøte for å sikre at arbeidet med individuell plan blir overtatt når bruker blir skrevet ut av sykehuset.

**For kontakt adresse se siste side.**

**Tjenesteyter i kommunen, som har fått beskjeden fra sykehuset, må følge opp henvendelsen og påse at den blir fulgt opp for å sikre brukeren nødvendig hjelp.**

# Hva er individuell plan?

**Retten til individuell plan er hjemlet i sosialtjenesteloven §4-3a og pasientrettighetsloven §2-5 og arbeids- og velferdsforvaltningsloven §15.**

**Plikten til å utarbeide individuell plan er hjemlet i sosialtjenesteloven §4-3a, kommunehelsetjenesteloven §6-2a, lov om spesialisthelsetjenesten §2-5 og psykisk helsevernloven §4-1.**

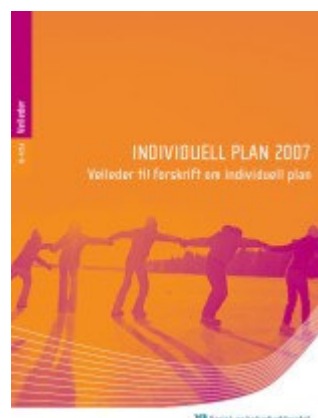
Bruker med behov for langvarige og koordinerte helse- og/eller sosiale tjenester har rett til individuell plan.

Retten til individuell plan betyr at bruker har rett til en plan som angir et helhetlig og begrunnet tjenestetilbud, og som sammenfatter vurderinger av behov og virkemidler.

Planen skal gi en oversikt over **hvorfor** bruker trenger plan og tjenester, **hvor** lenge, **hvem** som deltar, **hva** de skal gjøre, **hvilke** tiltak bruker trenger, **hvordan** det skal gjøres og **når** det skal gjøres.

Bruker må gi samtykke til at de som deltar kan dele på taushetsbelagte opplysninger.

For mer informasjon se §7 på side 43 i "Individuell plan 2007 – Veileder til forskrift om individuell plan" IS-1253 (utgitt av Sosial- og helsedirektoratet).



**Å få en individuell plan innebærer ikke at jeg får flere rettigheter,  
- men at hjelpen skal bli bedre koordinert og tilpasset mine behov.**

# Det handler om samarbeid! Samarbeid om planlegging

Det viktigste med planen er å få til et godt *samarbeid*, og en oversikt.

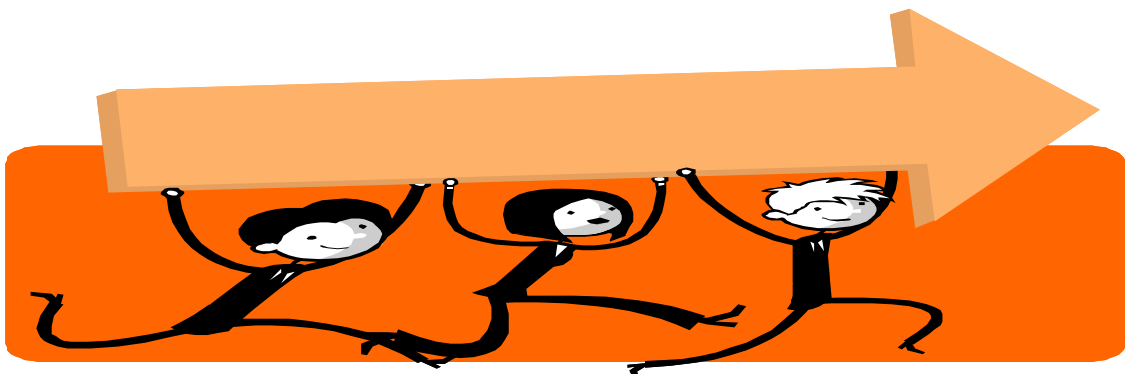
Planen skal sikre god brukermedvirkning.

## Samarbeidet handler om:

- **Hva** jeg trenger hjelp til, og **hva** jeg kan gjøre selv.
- **Hvem** som skal bistå meg i de oppgavene jeg ikke klarer selv
- **Når** de skal gjøre det
- **Hvordan** det skal gjøres
- **Dette blir min plan!**

*Jeg må selv fortelle hva som er viktig for meg, i mitt liv! Og hva jeg ønsker å prioritere.*

**De som skal hjelpe meg kan fortelle meg hvilke muligheter som finnes, og sammen kan vi legge planer.**



# Personlig koordinator

Når jeg tar kontakt for å starte med individuell plan vil jeg få vurdert mitt behov for individuell plan og eventuelt få tildelt en personlig koordinator!

Jeg og/eller mine pårørende *kan* spørre kommunen om å få en personlig koordinator som jeg har tillit til.

Klarer ikke personlig koordinator og jeg å få til et godt samarbeid *kan* jeg evt spørre om å få bytte personlig koordinator.

**Som personlig koordinator er din viktigste oppgave å bli kjent med brukeren du skal arbeide sammen med!**

**Sett av tid til samtale sammen med bruker.**

## Personlig koordinator bistår meg med:

- Å være min kontaktperson.
- Å få oversikt over hva jeg trenger hjelp til og hva jeg kan klare selv.
- Og enes om hvilke saker som skal tas opp - ut i fra mine behov.
- Å finne de riktige samarbeidspartnere til å løse de utfordringene jeg trenger hjelp til å løse.
- Å innkalle til møte med de samarbeidspartene som trengs for at arbeidet med planen skal bli effektivt.
- Å ta ansvaret for å samarbeide med meg og eventuelle andre samarbeidspartnere om fordeling av ansvar, koordinering og fremdrift.

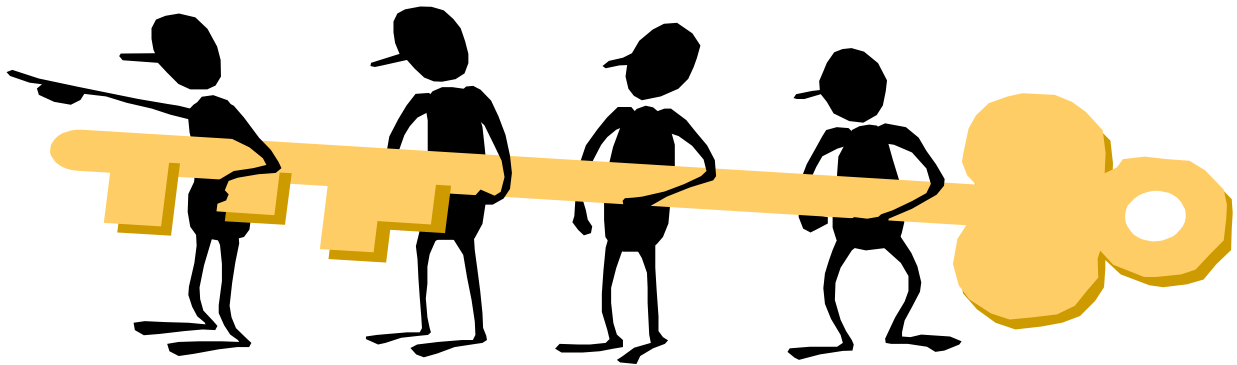
## Line forteller:



*Personlig koordinator kan ikke hjelpe meg og min familie med "alt", men skal være min medhjelper for å få den hjelpen jeg trenger.*



De som skal samarbeide bør *avklare forventninger* i starten av samarbeidet. Både vi brukere og fagfolk er forskjellige, derfor er det naturlig at *samarbeidsformene blir forskjellige* for hver gruppe.



### ***Hvordan innkalle til møte:***

1. Snakk med bruker om hvilke saker som er viktigst!
2. Hvorfor innkaller vi til møtet? Hvilke forventninger har vi?
3. Ha en klar saksliste. Hvem skal sjekke hva før møtet?
4. Hvem må delta for å løse sakene?
5. Husk korte møter slik at alle har mulighet til å delta (fra 1 – 1 1/2 time), og begrenns antall møter.
6. Sjekk møtedato, tidspunkt og sted med de aktuelle deltagerne.
7. Be om tilbakemelding om deltagelse – oppgi kontakt telefonnummer.

Fordel ansvar for møteledelse, referatskriving etc før møte så slipper man å bruke tid på dette. Fint å la slike oppgaver gå på omgang.

Bruk siste 15 minutter av møtet til å gå raskt igjennom hvem som har ansvar for hva.

Sett evt av tid før og etter møtet slik at du rekker å forberede deg og avslutte evt referatskriving o.l.

## ***Utfordringer for personlig koordinator***

Rollen som personlig koordinator kan by på utfordringer man synes er vanskelig å løse selv, ta da kontakt med din leder eller systemkoordinator for veiledning og hjelp.

### **Det kan oppstå for eksempel:**

- Rollekonflikter
- Vanskelig å fordele ansvar for arbeidsoppgaver
- Dårlig fremgang i arbeidet og oppgavene.
- Samarbeidsproblemer
- Dårlig oppmøte
- Tidsnød
- Ethiske problemstillinger

**Be om veiledning slik at vi sammen kan løse opp i situasjoner!**



## Utfordringer for tjenesteytere:

### *Ordene har makt! Unngå fagspråk*



#### **Ola forteller:**

*Fagpersonene har lett for å bruke faguttrykk som i verste fall ikke forstås, og som bidrar til at vi føler oss utrygge.*

*Det oppleves som vi befinner oss i et hus med to etasjer.*

*Fagpersonene er i andre etasje, mens vi brukere er nede i første etasje.*

*Vi hører at fagpersonene springer fram og tilbake på gulvet over oss og jobber for å lære seg å skrive individuelle planer, men vi skjønner ikke hva dere holder på med.*

*Hvorfor kan dere ikke komme ned til oss og snakke med oss, og bruke et språk som vi forstår?*

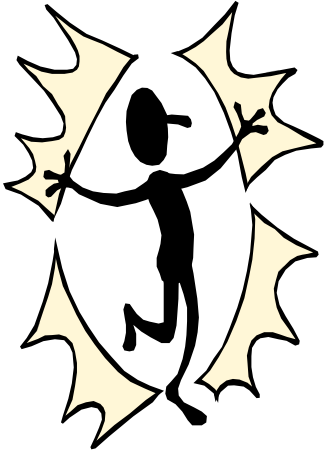


**Bruk vanlig språk!**

**Gjør informasjonen enkel og folkelig!**

## ***Det viktigste er hva vi gjør***

Fagfolkene er ofte så opptatt av skjemaet at de glemmer hvor viktig det er at vi snakker godt sammen.



Hva er viktigst?

Å gjøre ting riktig, eller å gjøre de riktige tingene?

Ikke gjør det vanskeligere enn det er!

Individuell plan handler om *samarbeid* - ikke bare skjemautfylling.

*Vi er alle ulike, derfor finnes ingen mal som passer for alle!*

*Ting endrer seg hele tiden, og planen må endres når ting endres rundt meg.*

Det ikke så viktig hvordan planen ser ut. Planen kan se ut som hva som helst, så lenge det er brukeren som har bestemt det.

**Selve planen trenger ikke være avansert,**

**- men *tidsfrister* er viktige,**

**- og hvem som er *ansvarlig***

**- og at det skjer noe i forhold til det vi har bestemt.**

# Gode spørsmål - fagfolk kan stille oss

Helsepersonell er fortrolige med ord som *mål* og *delmål*.

Men vi som brukere tenker sjelden på mål og delmål i våre liv. Det kan derfor ta tid før jeg har noen klare mål jeg vil arbeide mot, men jeg har noen utfordringer jeg trenger hjelp til å løse for at livet mitt skal bli lettere og leve.

**Her er noen forslag til gode spørsmål som du kan be meg si noe om:**

- Hvem er du?
- Hva er viktig for deg i hverdagen?
- Hva oppleves viktig for deg, i ditt liv?
- Hva er det som gjør at det fungerer nå?
- Hva skal til for at du skal klare det du ønsker?
- Hva er viktigst for deg å få gjort noe med først?



**Som fagperson kan du hjelpe meg å finne ut om hvilke muligheter som finnes for meg, slik at vi *sammen* kan legge planer.**

## **Line forteller:**

*Selv om jeg ikke kan snakke selv, så hører jeg alt som blir sagt!*

*Snakk til meg med respekt, og snakk ikke ”over hodet på meg”. Jeg forstår hva det snakkes om!*



## Om å vise respekt

### *Unngå ledende og krenkende spørsmål*

#### **Kari forteller:**

*Jeg ble spurt om jeg likte å gå tur.*

*Jeg svarte ja, og det ble viet mye tid og oppmerksomhet rundt mine muligheter til fysisk aktivitet.*

*Hvis de hadde spurt meg om hva jeg likte å gjøre i fritiden, ville jeg svart noe helt annet...*



**Fagpersoner har lett for å stille *ledende* spørsmål, som handler om ting de selv er opptatt av.**

**Pass på! Det er min plan, og ikke deres!**

#### **Ola forteller:**



*Jeg opplevde å få ganske inngående spørsmål om toalettbesøk og måten jeg spiste på.*

*Jeg har lov til å si fra hvis jeg opplever det krenkende.*

*Jeg kan si fra hvis jeg mener det er andre ting som føles viktigere for meg akkurat nå.*

*Alle behøver ikke høre alt om meg i møter, respekter mitt ønske om å beskytte meg mot unødvendig deling av opplysninger!*

## ***Hvorfor spør du?***

For å kartlegge min nedsatte funksjon?

Eller for at du sammen med meg skal komme fram til min individuelle plan?

Husk at jeg er en person, ikke et symptom eller diagnose!

## ***Fokus på meg - ikke på sykdommen!***



**Kari forteller:**

*Helsepersonell er oftest mest opptatt av sykdommen min.*

*De bruker mye tid på kartlegging som ikke fører til noe.*

***For meg er det viktig å fokusere på det jeg kan klare.***

Det friske er det viktigste - hos planeier!

*Det er det positive som gir meg motivasjon.*



***Planen ansvarliggjør meg selv også, jeg kan ikke bare stikke meg unna.***

## Å lytte og høre



Å lytte handler ikke om at du skal være stille, men om å finne ut hva jeg vil med ordene mine.

### **Ola forteller:**

*Tankene kommer etter hvert. Kanskje jeg ikke kommer på det før fagpersonene har gått!*

*Fagpersonene må ta seg tid til å vente på svarene.*

*Hvis fagpersonene har dårlig tid, svarer jeg kanskje bare det som forventes.*

*Hjelpsomme mennesker tar gjerne overhånd.*



## Vent på svar



### **Kari forteller:**

*Det er ikke sikkert jeg oppfatter alt med én gang. Gi meg litt tid! Jeg trenger tid for å få sagt noe og til å tenke over det som blir sagt.*

### **Vis at du har tid, og vent på svar!**

Dersom jeg har problemer med å snakke eller å oppfatte, er det ekstra vanskelig å svare på spørsmålene dine. Da er det viktig å få god tid og ro rundt situasjonen.



## **Å prøve å forstå**

**Kari forteller:**



*Det som var viktig for meg, var å klare å gå med høyhælte sko*

*Fysioterapeuten mente det var et ”uviktig mål”, men aksepterte at det var det som var viktigst for meg å oppnå.*

***Til slutt klarte jeg det.***

*Å komme meg opp på høyhælte sko gjorde meg bedre både fysisk og psykisk – fysioterapeuten ble fornøyd, og det var hele veien jeg som bestemte fokus.*



***Ikke drep drømmene mine! Det er de som gir livslyst!***

## **Husk på meg!**

**Ola forteller:**

*Hvis du ikke hører fra med på lang tid, er det ikke fordi jeg ikke trenger hjelp. Jeg er bare for sliten til å si fra!*



***Ta kontakt for å høre hvordan jeg har det!***

# Planeier og brukers opplevelse

## Noen jeg føler meg trygg på

### Ola forteller:

*Jeg vegret meg for å komme med egne ønsker. Jeg var ikke vant til det og følte meg brydd. Jeg var vant til at tjenesteytere fortalte meg hva jeg skulle gjøre.*

*I begynnelsen ble jeg ikke tatt alvorlig. Fagfolkene mente at de visste hva som var best for meg!*

*Jeg ville helst ikke komme på kant med tjenesteapparatet heller, for jeg er jo avhengig av dem.*



*Med individuell plan opplevde jeg å starte samarbeid med en personlig koordinator som ble kjent med meg, en jeg følte meg trygg på og som jeg fikk tillit til. Personlig koordinator fanget opp mine behov og hjalp meg med å finne samarbeidspartnere.*

Hvis jeg føler meg brydd over å presentere mine egne behov, kan jeg si fra og få noen av mine nærmeste til å delta på møter sammen med meg eller istedenfor meg. Jeg kan da gi dem fullmakt.

Eksempel fullmakt:

### **FULLMAKT**

Jeg gir herved **Mona Ås** fullmakt til å føre min sak i forhold til **Nav trygd** for perioden 23.10.2009 – 23.1.2010.

Jeg kan ved behov gi beskjed om at fullmakten er opphevet.

Dato: 23.10.2009

Underskrift: .....

Peder Berg

Personnr: 101270 34347

Adr: Storåsen, 2400 Elverum

## **Ikke tenk for meg, men med meg!**

### **Kari forteller:**

*Helsepersonell var mest opptatt av om jeg fikk vasket meg.*

*Jeg var bare opptatt av hvordan jeg skulle klare å være mamma for barna mine.*

*Det var viktig for meg å kunne klare å gjøre vanlige "mammating" som å ha middag klar, følge barna til venner, hente barna i barnehagen og på skolen, dra på foreldremøter og lignende.*



*Det er ikke fagfolkene som skal definere mine behov.*

### **Line forteller:**

*Når jeg trenger hjelp for å få det bedre, så må min familie få komme med forslag til hva som kan gi oss muligheter til å fungere bedre som en familie.*



*Når mor og far trenger avlastning kan det være at de trenger hjelp til for eksempel:*

- *At noen tar med seg mine søsken ut på aktiviteter for at Line skal få egen "kosetid" med mor og far*
- *Hjelp til å vaske huset*
- *Ta meg med på aktiviteter eller tur*
- *At noen kan passe alle oss barna slik at mor og far kan få mulighet til å samle krefter eller gjøre unna nødvendige oppgaver de ikke rekker i en travel hverdag*
- *Hjelp til å finne ut hvem som kan hjelpe med hva*

**Ha en idé dugnad!**

**Vær åpen for nye løsninger - tenke nytt i felleskap!  
Samarbeid slik at jeg får gode løsninger!**

# Utfordringer når du arbeider med en individuell plan for barn og unge

Når bruker er barn og ungdom, deltar pårørende for eller sammen med dem i arbeidet med individuell plan.



## **Line forteller:**

*Når du skal hjelpe meg må du ta hensyn til at jeg ikke kan snakke for meg selv og at mine foreldre må være "min stemme".*

I noen tilfeller har ikke barnet eller ungdommen muligheter til selv å fremme sine behov på grunn av sin funksjonsnedsettelse, da må pårørende bli hørt på hva de sier på vegne av sitt barn eller ungdom.

Barnet og ungdommen skal gradvis bli mer og mer involvert og inkludert i eget planarbeid.

Tempoet dette skjer i, avhenger av barnets og ungdommens egen innsikt og modenhet. Personlig koordinator og pårørende arbeider sammen med å motivere barnet og ungdommen til å ta ansvar for eget liv.

Fra barnet er 12 år, skal det i stadig større grad bli hørt i forhold til egne behov og egne mål for sitt liv.

Når ungdommen er fylt 16 år er hun / han å regne som selvstendig og "voksen" etter "Lov om pasientrettigheter" §3 og §4.

Foreldre har ansvar for sine barn fram til barna er 18 år, men det betyr ikke at barnet eller ungdommen ikke skal få ta egne valg før denne tid.

Det er viktig å se familien som en helhet, og for at barnet eller ungdommen skal ha det bra må alle trekke i samme retning.

## **Line forteller:**

*De som skal hjelpe meg må høre på hva alle familie medlemmene mine har av utfordringer for å få vite hva jeg og familien min trenger.*



*For at jeg skal ha det bra må familien min ha det bra!!!*

# Vi brukere vil oppfordre dere fagpersoner til å tenke enkelt.

Det viktigste du må tenke på er:

- å ta meg på alvor
- å respektere meg som menneske
- å lytte til meg
- å bruke et hverdagspråk som jeg forstår
- at samtalene og det som skjer er det viktigste, ikke selve dokumentet
- at det er *min* plan



Det er ingen som forventer at du som fagperson skal vite hva som er best for meg, hvis vi ikke har kommet fram til det sammen.

## Ønsker du å få vite mer om Individuell plan:

[www.shdir.no](http://www.shdir.no)

- Helsedirektoratets brosjyre ”Individuell plan – et verktøy for samarbeid”, IS-1292.
- Helsedirektoratets veileder ”Individuell plan 2007”, IS-1253

[www.lovdata.no](http://www.lovdata.no)

- Pasientrettighetsloven § 2-5.
- Kommunehelsetjenesteloven § 6-2a.
- Sosialtjenesteloven, § 4-3a.
- Lov om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2-5.
- Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern § 4-1.

[www.mestring.no](http://www.mestring.no)

Takk til Liv Hopen og Marit Gressli Haugen og brukerorganisasjonene som har bidratt til informasjonsheftet:

**Individuell plan (IP)=brukers plan.**

De har laget et gratis E-læringskurs som finnes på samme lenke.

Deres innsats har vært helt avgjørende for vår lyst til å lage en lokal veileder og resultatet!



# Hvordan få informasjon om individuell plan i min kommune?

Ønsker du en individuell plan eller trenger mer informasjon henvender du deg til en tjenesteyter du har kontakt med i kommunen eller direkte til:



## **Elverum kommune**

Adr: Systemkoordinator IP, Familie og helse, 2418 Elverum

Tlf: Service- og informasjonskontoret 62433000 / Familie og helse 62436054

## **Hamar kommune**

Adr: Hamar kommune v/ koordinerende enhet, avd. Levekår og Folkehelse, postboks 4063, 2306 HAMAR

Tlf: Servicekontoret 62510200 / 62510210

## **Løten kommune**

Adr: Systemkoordinator IP – barn/unge, Helse og familietjenesten, Pb 113, 2341 Løten  
Tlf 62593120

Adr: Systemkoordinator IP – voksne, Sykehusvegen 10, 2340 Løten

Tlf: 62508000

## **Nord-Odal kommune**

Adr: Servicetorget, 2120 Sagstua

Tlf: Hjelpetjenesten for barn og unge: 62 97 81 58 eller Servicetorget: 62978100

## **Ringsaker kommune**

Adr: Systemkoordinator IP, Boks 13, 2381 Brumunddal

Tlf: 90 71 32 35

## **Stange kommune**

Adr:

Tlf:

## **Trysil kommune**

Adr:

Tlf:

## **Våler kommune**

Adr:

Tlf:

## **Åmot kommune**

Adr:

Tlf: